

เอกสารสำหรับการใช้วิธี SQ 3 R

.....
ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้อย่างคร่าว ๆ
 .....

การปฏิวัติ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475

เรียบเรียงโดย ภาวดี มหาจันทร์

จากหนังสือประวัติศาสตร์ไทยสมัยใหม่

บทนำ

การปฏิวัติ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 เป็นขบวนการทางประวัติศาสตร์ที่สืบเนื่องมาจากการปฏิรูปประเทศในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งนอกจากทำให้ประเทศไทยกลายเป็นชาติรัฐสมัยใหม่ตามแบบรัฐในยุโรปแล้ว ยังทำให้เกิดอุดมการณ์ทางการเมืองแบบประชาธิปไตยแผ่ขยายอิทธิพลเข้ามาสู่ปัญญาชนชาวไทยเป็นอย่างมาก และในที่สุดก็ได้กลายเป็นพลังสำคัญที่สั่นสะเทือนต่อรากฐานของระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จนสามารถโค่นล้มระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ลงได้

สาเหตุของการปฏิวัติ

สิ่งที่ถูกนำมากล่าวอ้างเป็นมูลเหตุสำคัญในการปฏิวัติ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 ยากที่จะสรุปให้สมบูรณ์ได้ มีผู้ที่ให้ทรรศนะเกี่ยวกับการปฏิวัติครั้งนี้ไว้หลายด้าน กล่าวคือ

- 1) เกิดจากสภาพทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งเริ่มเปลี่ยนแปลงมาตามลำดับ นับแต่ประเทศไทยเริ่มเปิดประเทศรับอิทธิพลตะวันตกในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเป็นต้นมา
- 2) ความขัดแย้งทางความคิดและมูลเหตุส่วนตัว ระหว่างพระราชวงศ์กับกลุ่มผู้นำการปฏิวัติ กล่าวคือ กลุ่มผู้นำการปฏิวัติไม่พอใจที่พระราชวงศ์ชั้นสูง

เสวยอำนาจและตำแหน่งที่เหนือกว่า กลุ่มทหารที่ทำการปฏิวัติมีความแตกแยกทางความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงกองทัพกับพระราชวงศ์ชั้นสูงที่มีอำนาจอยู่ในกองทัพ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุส่วนตัวรวมอยู่ด้วย

3) ความไม่มั่นคงของสถานะทางการเงินของประเทศในขณะนั้นก่อให้เกิดความไม่พอใจในหมู่ผู้ทำการปฏิวัติ เพราะมีความรู้สึกที่พระราชวงศ์และพระมหากษัตริย์ต่างเสวยสุขและใช้จ่ายเงินอย่างฟุ่มเฟือยเกินจำเป็น จึงเป็นเหตุให้เกิดความทุกข์ยากแก่ประชาชนในประเทศ และทำให้ประเทศล้มล้าง

4) ความล้มเหลวในนโยบายแก้ไขภาวะการขาดทางการเมืองและเศรษฐกิจ ของรัฐบาลในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

คณะผู้ทำการปฏิวัติ

การปฏิวัติ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 คณะผู้ทำการปฏิวัติในครั้งนี้เรียกตนเองว่า "คณะราษฎร" มีวัตถุประสงค์ที่จะนำเอาระบบการปกครองด้วยระบอบรัฐธรรมนูญมาใช้ในการปกครองประเทศ

จุดเริ่มต้นของความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงการปกครอง มีขึ้นก่อนการปฏิวัตินานถึง 7 ปี กับ 4 เดือน โดยกลุ่มนักศึกษาไทยในต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศฝรั่งเศส ซึ่งมีนายปรีดี พนมยงค์ นักศึกษาวิชากฎหมายในกรุงปารีส เป็นมันสมองในการวางแผนและเผยแพร่อุดมการณ์ ร่วมกับนายทองอัถยวงศ์ นายประยูร ภมรมนตรี และร้อยโทแปลก ชีตตะสังกะ เป็นต้น ได้ร่วมประชุมวางแผนปฏิวัติกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2465 ในประเทศฝรั่งเศส แล้วมาดำเนินการต่อเมื่อกลับมาประเทศไทยแล้ว โดยดึงเอานายทหารสำคัญมาเข้าร่วมด้วยหลายคน ซึ่งกลุ่มผู้นำทางทหารในการปฏิวัติที่เข้าร่วมด้วย ได้รับฉายาว่า "สี่ทหารเสือ" ได้แก่ พระยาพหลพลพยุหเสนา พระยาทรงสุรเดช พระยาฤทธิอัคเนย์ และพระประศาสน์พิทยายุทธ

เป้าหมายและอุดมการณ์ของการปฏิวัติ

เป้าหมายที่สำคัญของคณะราษฎร คือการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ประเทศจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เป็นระบอบประชาธิปไตย ซึ่งมีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุด

สิ่งที่ถูกนำมาพิจารณาว่าเป็นอุดมการณ์ของคณะราษฎร คือหลัก 6 ประการ ที่ประกาศในวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 ซึ่งได้แก่

- 1) จะต้องรักษาความเป็นเอกราชทั้งหลาย เช่น เอกราชในทางการเมือง ในทางศาล ในทางเศรษฐกิจ ฯลฯ ของประชาชนไว้ให้มั่นคง
- 2) จะต้องรักษาความพลุกพล่านภายในประเทศ ให้การประทุษร้ายต่อกันลดน้อยลงได้มาก
- 3) จะต้องบำรุงความสุขสบายสมบูรณ์ของราษฎรในทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลใหม่จะจัดให้ราษฎรมีงานทำทุกคน จะวางโครงการเศรษฐกิจแห่งชาติ ไม่ปล่อยให้ราษฎรออกขาย
- 4) จะต้องให้ราษฎรมีสิทธิเสมอภาค
- 5) จะต้องให้ราษฎรมีเสรีภาพ มีความเป็นอิสระ เมื่อเสรีภาพนั้นไม่ขัดต่อหลัก 4 ประการดังกล่าวข้างต้น
- 6) ต้องให้การศึกษาย่างเต็มที่แก่ราษฎร

แผนการปฏิวัติ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475

การประชุมร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้ก่อการแรก เริ่มกับคณะนายทหารครั้งแรก จัดขึ้นที่บ้านของนายประยูร ภมรมนตรี ในปลายปี พ.ศ.2474 ที่ประชุมครั้งนั้น เสนอให้พระยาพหลพลพยุหเสนาเป็นผู้นำ ให้พระยาทรงสุรเดช เป็นผู้วางแผนการยึดอำนาจ ซึ่งในการประชุมครั้งต่อ ๆ มา พระยาทรงสุรเดชได้เสนอแผนการยึดอำนาจดังนี้ คือ

แผนที่ 1 เสนอให้ใช้กำลังคนจำนวนมากจู่โจมเข้ายึดพระราชวังที่ประทับ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในตอนดึก แล้วบังคับให้ทรงลงพระนามในรัฐธรรมนูญ แผนนี้ที่ประชุมไม่ยอมรับ

แผนที่ 2 กำหนดลงมือกระทำการในเวลาเช้าวันอาทิตย์ โดยคณะราษฎร จะชุมนุมกำลังทหารไว้ที่ลานพระบรมรูปทรงม้า และบังคับให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงลงพระนามประกาศใช้รัฐธรรมนูญ แผนการนี้ที่ประชุมขอให้พระยาทรงสุรเดชเสนอแผนการใหม่ ที่ไม่ให้กระทบกระเทือนต่อพระเกียรติยศของพระมหากษัตริย์เกินสมควร

แผนที่ 3 กำหนดกระทำการในขณะที่พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับที่หัวหิน โดยวางแผนจับกุมผู้สำเร็จราชการรักษาพระนคร ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ เสนาบดี ปลัดทูลฉลอง กระทรวงต่าง ๆ

ในการปฏิบัติตามแผนที่สามนี้ ที่ประชุมถือเป็นหลักสำคัญว่าจะต้องใช้ความสามารถเข้าทำการจับกุมตัวสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์วรพินิตให้ได้ เพราะไม่เพียงเป็นผู้สำเร็จราชการรักษาพระนครเท่านั้น แต่ยังมีอำนาจและอิทธิพลสูงสุดพระองค์หนึ่งของประเทศไทยในขณะนั้น

แผนหลวงเพื่อรวมกำลังพลก่อนหน้าที่จะถึงวันกระทำการ พระยาทรงสุรเดช ในฐานะอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการทหาร กรมยุทธศึกษาทหารบก ได้ออกประกาศว่าจะทำการฝึกยุทธวิธีแผนใหม่ ในตอนเช้าตรู่ของวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ณ ลานพระบรมรูปทรงม้า โดยมีพระประศาสน์พิทยายุทธเป็นผู้บรรยายในการนี้ และได้มีคำสั่งให้กองทหารต่าง ๆ ในพระนครไปพร้อมกัน ณ ที่นั้นในเวลา 6.00 น. เพื่อคูการฝึกยุทธวิธีครั้งสำคัญโดยทั่วกัน

เช้าตรู่ของวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 คณะผู้ทำการปฏิวัติได้แบ่งกำลังออกเป็น 3 ฝ่าย คือ ฝ่ายทหารบก ฝ่ายทหารเรือ และฝ่ายตัดการสื่อสาร

ฝ่ายตัดการสื่อสาร มีนายประยูร ภมรมนตรี นายวิลาส โอสถานนท์ เรือเอกหลวงนิเทศกลกิจ ร.น. และนายทหารเรืออีก 2-3 คน ได้เข้ายึดที่ทำการไปรษณีย์กลาง แล้วตัดการติดต่อทางโทรศัพท์ในกรุงเทพฯ ทั้งหมด

ฝ่ายทหารเรือ มีหลวงสินธุสงครามชัย หลวงสุภชลาสัย และทหารเรืออื่น ๆ บุคเข้ายึดคอกงพันพาหนะ

ค่านฝ่ายทหารบก มีพระยาพลพลพยุหเสนาเป็นผู้บัญชาการ ร่วมด้วยพระยาทรงสุรเดช พระประสาส์นพิทยายุทธ หลวงพิบูลสงคราม และทหารอื่น ๆ บุคเข้ายึดคลังแสง กรมทหารม้าที่ 1 จากนั้นพระยาพลพลพยุหเสนาก็ประกาศยึดอำนาจการปกครอง พร้อมกันนั้นกำลังส่วนหนึ่งก็แยกย้ายกันไป เชิญเจ้านายและพระราชวงศ์บางพระองค์ ได้แก่ สมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต สมเด็จพระยาคำรงราชานุภาพ เป็นต้น มาควบคุมไว้ที่พระที่นั่งอนันตสมาคม ส่วนพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระกำแพงเพชรอัครโยธิน เสด็จขึ้นรถไฟไปหัวหิน เสียก่อนที่จะถูกควบคุมตัว

ความสำเร็จของการปฏิวัติ

การปฏิวัติ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 สำเร็จลุล่วงตามแผนที่คณะผู้ทำการปฏิวัติวางไว้ด้วยดี ความสำเร็จในครั้งนี้ นอกจากจะเนื่องมาจากความสามารถของคณะผู้ทำการปฏิวัติแล้ว ส่วนหนึ่งก็เป็นเพราะฝ่ายรัฐบาลของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไม่ต้องการให้เสียเลือดเนื้อคนไทยด้วยกันเอง จึงจะพิจารณาได้จาก การที่สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต ทรงยอมให้คณะผู้ทำการปฏิวัติควบคุมพระองค์มาไว้ที่พระที่นั่งอนันตสมาคม โดยมีได้ทรงต่อต้านเท่าที่ควร

ทางด้านพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว การตัดสินใจพระทัยยอมรับข้อเสนอของคณะผู้ทำการปฏิวัติ มีเหตุผลที่เชื่อได้ว่าพระองค์ไม่ทรงปรารถนาให้มีการนองเลือดเกิดขึ้น ทั้ง ๆ ที่กำลังทหารในต่างจังหวัดก็พร้อมอยู่แล้วที่จะตอบโต้การปฏิวัติ

เมื่อศึกษาพระราชดำริและพระราชปฏิบัติทางการเมืองการปกครองของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวแล้ว จะพบว่าคณะผู้ทำการปฏิวัติมิได้ให้ความยุติธรรมแก่พระองค์เท่าที่ควรเลย แม้กระนั้นพระองค์ก็ทรงยินยอมเสด็จ

กลับพระนครตามความต้องการของคณะผู้ทำการปฏิวัติ เพื่อไม่ให้สถานการณ์ของบ้านเมืองต้องทรุดหนักลงไปอีก

การปฏิวัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศไทย เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ถือว่าสำเร็จเรียบร้อยเมื่อพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเสด็จกลับพระนคร ในวันที่ 26 มิถุนายน พ.ศ. 2475 และทรงลงพระนามในพระราชบัญญัติรัฐธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว และทรงลงพระนามในพระราชกำหนดนิรโทษกรรมการยึดอำนาจของคณะผู้ทำการปฏิวัติในครั้งนั้น

ในวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ได้ประกาศใช้รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ต่อมาในวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ได้มีการแต่งตั้งคณะรัฐมนตรีชั่วคราวขึ้น โดยมีพระยามโนปกรณนิติธาดาเป็นนายกรัฐมนตรี และมีรัฐมนตรีอีก 15 นาย ทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน

ถึงแม้ว่าการปฏิวัติเพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองครั้งนี้ จะเป็นการกระทำของบุคคลเพียงกลุ่มเดียว โดยประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้สนใจ หรือมีความรู้สึกว่าเป็นที่จะต้องทำการปฏิวัติเปลี่ยนแปลงการปกครองแต่อย่างใด แต่การปฏิวัติ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 ก็นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบอบการปกครองของประเทศไทยในระยะต่อมา เพราะเหตุว่าเหตุการณ์ครั้งนั้น เป็นจุดเริ่มต้นที่มีผลให้อำนาจในการปกครองประเทศที่มีอยู่ในสถาบันเดิมได้เปลี่ยนไป

.....

ขั้นที่ 2 ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารสำหรับการใช้วิธี SQ 3 R

.....
ขั้นที่ 1 ให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องต่อไปนี้อย่างคร่าว ๆ
.....

วัฒนธรรมโบราณที่บ้านเชียง
เรียบเรียงโดย พิสิฐ เจริญวงศ์
จากหนังสือชุดความรู้ไทยขององค์การการค้าของคุรุสภา

บทนำ

เมืองไทยเคยเป็นที่อยู่อาศัยของคนโบราณเมื่อ 2-3 แสนปีมาแล้ว
สมัยแรก ๆ อาศัยตามถ้ำ เลี้ยงชีพด้วยการล่าสัตว์และเก็บผลไม้ จนราว 7,000
ปีลงมา ก็สร้างบ้านเรือนที่ราบบนเนินสูง เริ่มหักร้างถางป่า ปลูกข้าวและพืชผัก
อย่างจริงจัง ขณะเดียวกันก็มีการเลี้ยงสัตว์ ทอผ้า ถักชawl

กลุ่มคนโบราณที่จะกล่าวถึง เป็นกลุ่มคนที่อยู่ในสมัยเมื่อราว 7,000 ปี
ถึง 5,000 ปีมาแล้ว ตั้งบ้านเรือนถาวรอยู่ แล้วครั้งหนึ่งที่ตำบลบ้านเชียง อำเภอ
หนองหาน จังหวัดอุดรธานี ซึ่งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทยนี้เอง

นักค้นคว้าเรื่องคนโบราณ

เหตุที่ได้ทราบเกี่ยวกับคนแต่ก่อนเพราะมีนักค้นคว้าได้รวบรวมค้นคว้า
เอาไว้ ซึ่งในการสืบค้นความเป็นมาของมนุษย์สมัยก่อน แบ่งได้เป็น 2 ฝ่ายใหญ่ ๆ
คือ นักโบราณคดี และ นักประวัติศาสตร์ โดยที่นักโบราณคดีจะค้นคว้าจากสิ่งของ
เรียกว่า โบราณวัตถุและโบราณสถาน รวมไปถึงศพของคนโบราณเหล่านั้นด้วย
ส่วนนักประวัติศาสตร์ค้นคว้าเรื่องของคนโบราณจากเอกสาร คือหนังสือเก่า ๆ
หรือจารึก เป็นต้น ซึ่งเมื่อห้ทั้ง 2 ฝ่าย ต่างเรียนรู้แล้วก็เอามารวมพิจารณา
กันจึงทำให้เราเขียนประวัติความเป็นอยู่ของคนโบราณได้

คนโบราณในประเทศไทย

เรื่องของคนโบราณมี 2 สมัย คือ สมัยที่มนุษย์ยังไม่รู้หนังสือ เรียกว่า สมัยก่อนประวัติศาสตร์ และสมัยที่มนุษย์รู้หนังสือแล้ว เรียกว่า สมัยประวัติศาสตร์ สมัยทั้งสองในประเทศต่างๆ มีอายุไม่เท่ากัน สำหรับของไทยเริ่มเมื่อราว 1,500 - 1,000 ปีมาแล้ว คนโบราณเหล่านั้นอยู่กระจัดกระจายกันเป็นกลุ่ม ๆ ตามภาคต่าง ๆ ของเมืองไทย ซึ่งจัดแบ่งเป็นยุคต่าง ๆ ของคนโบราณในประเทศไทยเป็น 2 ช่วงเวลา คือ

1. สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ช่วงเวลานี้แบ่งย่อยเป็นยุคต่าง ๆ คือ
  - 1.1 ยุคหินเก่า
  - 1.2 ยุคหินกลาง
  - 1.3 ยุคหินใหม่
  - 1.4 ยุคโลหะ
2. สมัยประวัติศาสตร์ ช่วงเวลานี้แบ่งย่อยเป็น 8 ยุค คือ
  - 2.1 ยุคทวารวดี
  - 2.2 ยุคศรีวิชัย
  - 2.3 ยุคลพบุรี
  - 2.4 ยุคเชียงแสน
  - 2.5 ยุคสุโขทัย
  - 2.6 ยุคอุทอง
  - 2.7 ยุคอยุธยา
  - 2.8 ยุครัตนโกสินทร์

วัฒนธรรมโบราณที่บ้านเชียง

สำหรับคำว่าวัฒนธรรมก็คือการกล่าวถึงแนวทางการดำเนินชีวิตของคนที่อยู่ในสังคมเดียวกันว่าเป็นอย่างไร ทิวาทากินอย่างไร ไม่ได้หมายความว่าความเจริญอย่างที่เข้าใจกันทั่วไป ซึ่งเป็นเพียงคำแปลของคำว่าวัฒนธรรมเท่านั้น

แต่ก่อนนั้นคนเราอาศัยอยู่ตามถ้ำ เพราะเห็นว่าปลอดภัย สัตว์ป่าใหญ่ ๆ เข้าไปก่อความไม่ได้ ผนคกฟ้าผ่าก็ไม่พียง่าย ๆ อบอุ่นในหน้าหนาวและกระทัดรัดเหมาะกับการหลบภัยด้วย ต่อมาก็ละถ้ำออกมาตั้งบ้านเรือนในที่ราบ มีการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์อย่างจริงจัง

ชีวิตความเป็นอยู่ของคนโบราณที่บ้านเชียง เมื่อราว 7,000 ปีมาแล้วนั้น เป็นอย่างนี้

เขาใช้ชีวิตอย่างชาวไร่ชาวนา ปลูกข้าวและผักเป็นอาหาร สัตว์ที่เลี้ยงก็ไปจับหรือตกเอามาจากป่าแค่งเล็ก สมัยนั้นยังใช้เครื่องใช้หรืออาวุธทำด้วยหิน มีขวานใช้ฟัน ถากไม้ และสับตัดเนื้อสัตว์ มีลูกศรไวล่าสัตว์ และมีเสียมไว้ขุดดินยกร่องทำสวน มีเคียวเกี่ยวข้าว มีสิ่วสำหรับทำงานอย่างช่างไม้ เป็นต้น

สัตว์ที่ล่ามาได้ไม่เฉพาะแต่ใช้เป็นอาหารเท่านั้น หนึ่งก็ใช้เป็นเครื่องมือง่าม นอกจากนั้นกระดูกใช้ทำ เข็ม เข็มเย็บผ้า เบ็ดตกปลา จมวก และยังทำเป็นลูกปัดไว้ร้อยเป็นสร้อยคล้องคออีกด้วย

นอกนั้นเป็นเครื่องดินเผา ทำเป็นหม้อแบบต่าง ๆ กันกลมก็มี คล้ายแจกันและกระดางก็มี ตลอดจนไปจนช้อนคักข้าวตักแกง

ยุคที่มนุษย์เริ่มเพาะปลูกอย่างจริงจังนี้แหละที่เรียกว่า ยุคหินใหม่ ต่อมากันที่บ้านเชียงเจริญขึ้นไปอีก มีการหาแร่มาถลุง มาหลอม เป็นเครื่องมือเครื่องใช้และอาวุธ ยุคที่สองนี้เรียกว่ายุคโลหะ

สถานที่ที่เราเรียกว่าบ้านเชียงนั้น เคียงนี้เป็นหมู่บ้านหนึ่ง ขึ้นอยู่กับตำบลบ้านเชียง อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี ซึ่งอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ตามทางรถยนต์ประมาณ 654 กิโลเมตร

ตัวหมู่บ้านสมัยนี้ตั้งอยู่บนหมู่บ้านสมัยก่อนซึ่งอยู่บนเนินสูง สิ่งแวดล้อมหลายพันปีก่อนกับสมัยนี้ของบ้านเชียงไม่ต่างกันเท่าใดนัก แต่พื้นที่ในสมัยก่อนเป็นป่ามากกว่า พบว่ามีสัตว์ป่าหลายชนิด เป็นต้นว่าหมาจิ้งจอก นกยูง ไก่ป่า กระต่าย ลิงลม และแะ ฯลฯ ซึ่งสัตว์ที่ล่าเป็นอาหารเป็นพวกที่ไม่ใหญ่โตนัก

อย่างกว้าง นก กระต่าย เต่า และกบ เป็นต้น มีการชุกพบโครงกระดูกของชนิดนี้ ใกล้เคียงกับโครงกระดูกของผู้หญิงซึ่งเป็นคนโบราณยุคโลหะ แสดงให้เห็นว่าคนที่นี่ รู้จักเอาสัตว์ต่าง ๆ มาเลี้ยงเป็นเพื่อนเล่นด้วยเหมือนกัน

มีการเขียนรูป สลัก หรือปั้น รูปสัตว์ต่าง ๆ เพื่อเป็นเคล็ดอย่างหนึ่ง เช่น รูปงู เป็นเครื่องหมายแสดงความกลัวหรือเคารพบูชา ส่วนรูปกวางมักทำเป็นสูงเพื่อเป็นเคล็ดว่าให้ล่าได้มากขึ้น หรือสัตว์บางตัวได้รับบาดเจ็บ อย่าง รูปวัวป่าก็หมายความว่าสัตว์เหล่านั้นได้ถูกทอนกำลังลงบ้างแล้ว เมื่อจะไปล่าก็ จะไม่มีอันตรายและยิงได้ง่ายขึ้น

ในการเพาะปลูกพืชผักพบว่า ข้าวซึ่งเป็นพืชที่ปลูกยากกว่าแดงกวาง หรือถั่ว เราก็พบที่บ้านเชียง ข้าวบ้านเชียงที่พบนั้นพบเป็นเมล็ดจริง ๆ เลยก็มี แต่ส่วนใหญ่พบเป็นรอยเมล็ดข้าวเปลือกติดอยู่กับเครื่องมือโลหะ การเพาะปลูก อย่างแท้จริงครั้งนี้เป็นเครื่องแสดงว่า มนุษย์สมัยนั้นมีความเจริญมากแล้ว

การเพาะปลูกช่วยให้มนุษย์มีเวลาพักผ่อนทำอย่างอื่นมากขึ้น คนที่ไม่ได้ ช่วยเหลือในการเพาะปลูกก็ฝึกหัดทำอย่างอื่น เช่น จักสานภาชนะ ปั้นหม้อไห ใส่ผ้าและหูกต้ม แต่ละคนในครอบครัวและหมู่บ้านของเขา ไม่ได้อยู่โดดเดี่ยว เหมือนเมื่อแสนเมื่อหมื่นปีมาแล้ว การอยู่ร่วมกันเป็นหมู่บ้านนี้เอง ทำให้ต้องมี หัวหน้าหมู่บ้านและทำงานร่วมกันบ้าง มีงานฉลอง รื่นเริง และงานศพ เป็นต้น

สมัยที่กล่าวมาข้างต้นนี้เป็นสมัยที่นักโบราณคดี เรียกว่ายุคหินใหม่ ต่อมาขึ้นยุคโลหะ

ความเป็นอยู่โดยทั่วไปก็ไม่ผิดไปจากสมัยก่อนนัก ส่วนมากยังเป็นชาวนา เป็นช่างปั้นหม้อ จักสาน และเป็นพรานล่าสัตว์ในบางครั้งบางคราว แต่รู้จักถลุงแร่ หลอมโลหะ เอามาทำเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ด้วย

โลหะที่เขาทำเครื่องมือ เครื่องใช้ เรียกว่าสัมฤทธิ์ และกว่าจะพบได้ ก็คงต้องใช้เวลานานทีเดียว เพราะสัมฤทธิ์เป็นโลหะผสมของทองแดง ซึ่ง เขาค้นอยู่นานกว่าจะพบว่า การเอาดีบุกมาผสมกับทองแดงนั้น จะทำให้ได้เนื้อโลหะ ที่แกร่ง ถ้าใช้ทำขวานก็จะลับฟันได้อย่างดี เนื้อไม่ร่อน ไม่บิ่นง่าย เหมือนทำ ด้วยทองแดงแต่อย่างเดียว

อันที่จริงเขาเอาทองแดงมาใช้ก่อน แต่พบว่าทองแดงบริสุทธิ์นั้นเนื้ออ่อนเกินไป พอทำเป็นอาวุธหรือเครื่องมือใช้ก็ไม่ไถ่ทน กมก็บู๊ บุงง่าย จึงคิดค้นหาอย่างอื่นมาผสมกับทองแดง แล้วก็พบว่าคัมภีร์นี้แหละที่เหมาะสมที่สุด

ช่างโลหะที่บ้านเชียงทำโลหะเป็นเครื่องมือเครื่องมือใช้ได้ง่าย ๆ โดยมีแม่พิมพ์ซึ่งทำด้วยหินทรายแกะบุ้ลงไปเป็นรูปอาวุธหรือเครื่องมือ เช่น ใบหอกและขวาน เมื่อช่างอายุเข้าก็เริ่มทำเครื่องประดับต่าง ๆ ด้วย มีกำไลหิ้งที่ทำเป็นวงคันและเป็นโพรง บางวงที่เป็นโพรงยังเอาลูกกระพรวนมาติดไว้กับขอบนอก และตัวลูกกระพรวนก็มีลวดลายสลักเสลาสวยงามด้วย

การทำภาชนะดินเผาอีกอย่างหนึ่งที่เป็นสิ่งบอกความสามารถของคนที่บ้านเชียง เมื่อเริ่มปั้นด้วยดินล้วน ๆ จนต่อมาหาแลกลับมาผสมด้วย ก็ได้หม้อไห ที่มีเนื้อแกร่ง ทนทานขึ้น

งานชิ้นต้นของช่างปั้นหม้อก็คือออกไปหาดินเหนียวจากหนองน้ำ แอ่งน้ำใกล้บ้าน มาฝังไว้คืนหนึ่งหรือสองคืนก่อน แล้วเอามาผสมกับดินเชื้อเตรียมไว้ปั้นอีกทีหนึ่ง ดินเชื้อเป็นดินเหนียวผสมแกลบปั้นเป็นก้อนแล้วเอาไปเผาไฟจนสุก จึงเอามาบดหรือตำในครกให้ป่น ค่อยเอาดินเหนียวมาบดเคล้ากับผงดินเชื้อ และบางทีก็ใส่ทรายเนื้อละเอียดเข้าไปด้วย เพื่อให้เนื้อแข็งขึ้น จนเมื่อดินเหนียวแน่นแล้วจึงเอาไปปั้น

เขานั่นอย่างง่าย ๆ เป็นรูปต่าง ๆ อย่างที่ต้องการด้วยมือหิ้งหมัก โดยไม่มีแป้นหมุน เสร็จแล้วเอาไปฝัง พอหมักก็แต่งนิคหน่อย แล้วฝังอีกจนแห้ง แล้วจึงเอาไปเผา

หม้อดินเผายุคหินใหม่ไม่มีลายเขียนสี ไม่เหมือนหม้อยุคโลหะ การทำจึงผิดกันไปบ้าง ถ้าเป็นหม้อลายเขียนสี เมื่อฝังพอแห้งแล้วจะหาด้วยน้ำโคลนสีขาว เพื่อว่าเมื่อเผาเสร็จแล้วผิวจะกลายเป็นสีนวล จากนั้นจึงเขียนลวดลายต่าง ๆ แล้วเอาไปเผาอีกครั้ง สีจึงติดทนอยู่ได้จนทุกวันนี้

สีนั้นเป็นสีดินเทศซึ่งมีแร่เหล็กปนอยู่ด้วย จึงทำให้เกิดเป็นสีแดง คนโบราณเอามาใช้ด้วยการบดให้ละเอียดแล้วผสมกับกาว ซึ่งคงทำจากไขสัตว์หรือ

แบบทดสอบวัดความจำ
เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 20 ข้อ ใช้เวลาทำ 13 นาที
2. คะแนนเต็ม 20 คะแนน ข้อสอบแต่ละข้อมีคะแนนสำหรับคำตอบถูกต้อง 1 คะแนน และคำตอบไม่ถูกต้อง 0 คะแนน
3. ข้อทดสอบเป็นแบบคำตอบสั้น ให้นักเรียนตอบคำถามในกระดาษคำตอบ โดยเขียนคำตอบเพียงข้อละ 1 คำตอบ เท่านั้น
4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ และให้เก็บแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบด้วย
5. กรณีคำตอบเป็นชื่อบุคคลที่มีบรรดาศักดิ์ นักเรียนจะเขียนคำตอบเพียงชื่อสั้น ๆ ก็ได้ เช่น
คำตอบ : พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
นักเรียนจะเขียนคำตอบทั้งหมดหรือเขียนคำตอบว่า "พระมงกุฎเกล้า ฯ"
ก็จะได้คะแนนเช่นเดียวกัน
6. ให้นักเรียนเขียน ชื่อเรื่อง ชื่อ-นามสกุล วิชาปฏิบัติ และขีดเครื่องหมายถูก (/) ในวงเล็บที่ตรงกับเพศของนักเรียน ลงในกระดาษคำตอบ
7. รอหังคำสั่งให้ลงมือทำพร้อม ๆ กัน

แบบทดสอบวัดความจำ
เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์

1. พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ สำหรับรัชกาลที่มีค่านำหน้าพระนามว่าอย่างไร ?
2. พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยสุโขทัย มีค่านำหน้าพระนามว่าอย่างไร ?
3. ราชวงศ์พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ ราชวงศ์ปัจจุบันคือราชวงศ์ใด ?
4. พระมหากษัตริย์ไทยที่ทรงกู้สภาพของชาติไทยสำเร็จเมื่อปี พ.ศ.2127 มีพระนามว่าอย่างไร ?
5. คำว่า "พระมหากษัตริย์" เป็นคำที่ไทยได้รับอิทธิพลมาจากภาษาใด ?
6. การสืบสันตติวงศ์ของพระมหากษัตริย์ไทย ตราเป็นกฎหมายในรัชสมัยของพระมหากษัตริย์ที่มีพระนามว่าอย่างไร ?
7. พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ สำหรับรัชกาลที่มีค่านำหน้าพระนามว่าอย่างไร ?
8. ผู้ดำรงตำแหน่ง "มกุฎราชกุมาร" พระองค์ที่ 2 มีพระนามว่าอย่างไร
9. คำว่า "พระมหากษัตริย์" มีความหมายตามรูปศัพท์ว่าอย่างไร ?
10. การยกย่องพระมหากษัตริย์ไทยว่าเป็น "สมมติเทพ" เริ่มใช้ในสมัยใด ?
11. ผู้สืบทอดพระราชบัลลังก์พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยอยุธยา มักจะได้รับการสถาปนาพระอิสริยยศในตำแหน่งใด ?
12. รัชกาลที่ 2 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ มีพระนามว่าอย่างไร ?
13. พระมหากษัตริย์ไทยที่ทรงกู้สภาพของชาติไทยสำเร็จเมื่อปี พ.ศ.2310 มีพระนามว่าอย่างไร ?
14. พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยอยุธยา มีค่านำหน้าพระนามว่าอย่างไร ?
15. ความหมายตามรูปศัพท์ของคำว่า "พระมหากษัตริย์" เป็นคคที่สืบเนื่องมาจากประเทศใด ?

16. พระมหากษัตริย์ไทยที่ทรงแบ่งส่วนราชการเป็น เวียง วัง คลัง นา มีพระนามว่าอย่างไร ?
  17. การยกย่องพระมหากษัตริย์ว่าเป็น "สมมติเทพ" ไทยได้แบบอย่างมาจากชนชาติใด ?
  18. ราชวงศ์พระมหากษัตริย์ไทยในสมัยสุโขทัยคือราชวงศ์ใด ?
  19. พระมหากษัตริย์ไทยที่ทรงประดิษฐ์อักษรไทย มีพระนามว่าอย่างไร ?
  20. พระมหากษัตริย์ไทยที่ทรงเลิกทาส มีพระนามว่าอย่างไร ?
-

แบบทดสอบวัดความจำ
เรื่อง การปฏิบัติ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 20 ข้อ ใช้เวลาทำ 13 นาที
2. คะแนนเต็ม 20 คะแนน ข้อสอบแต่ละข้อมีคะแนนสำหรับคำตอบถูกต้อง 1 คะแนน และคำตอบไม่ถูกต้อง 0 คะแนน
3. ข้อทดสอบเป็นแบบคำตอบสั้น ให้นักเรียนตอบคำถามในกระดาษคำตอบ โดยเขียนคำตอบเพียงข้อละ 1 คำตอบ เท่านั้น
4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ และให้คืนแบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบด้วย
5. กรณีคำตอบเป็นชื่อบุคคลที่มีรรคาศักดิ์ นักเรียนจะเขียนคำตอบเพียงข้อสั้น ๆ ก็ได้ เช่น
คำตอบ : พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
นักเรียนจะเขียนคำตอบทั้งหมดหรือเขียนคำตอบว่า "พระมงกุฎเกล้า ฯ" ก็จะได้คะแนนเช่นเดียวกัน
6. ให้นักเรียนเขียน ชื่อเรื่อง ชื่อ-นามสกุล วิธีปฏิบัติ และขีดเครื่องหมาย ถูก (✓) ในวงเล็บที่ตรงกับเพศของนักเรียน ลงในกระดาษคำตอบ
7. รอฟังคำสั่งให้ลงมือทำพร้อม ๆ กัน

แบบทดสอบวัดความจำ

เรื่อง การปฏิวัติ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475

1. ก่อนการปฏิวัติ ประเทศไทยมีการปกครองในระบอบใด ?
2. กลุ่มผู้นำทางทหารในการปฏิวัติ ได้รับฉายาว่าอย่างไร ?
3. ผู้ชักชวนนายทหารให้เข้าร่วมกับกลุ่มผู้ก่อการแรกเริ่มในการปฏิวัติคือใคร ?
4. ผู้เผยแพร่อุดมการณ์และเป็นมันสมองของคณะผู้ทำการปฏิวัติคือใคร ?
5. ผู้ประกาศยึดอำนาจการปกครองในการปฏิวัติคือใคร ?
6. เมื่อเกิดการปฏิวัติ กลุ่มเจ้านายถูกคณะผู้ทำการปฏิวัติควบคุมตัวไว้ที่ใด ?
7. องค์พระประมุขของไทยในขณะเกิดการปฏิวัติ มีพระนามว่าอย่างไร ?
8. ผู้วางแผนในการยึดอำนาจการปกครองโดยการปฏิวัติคือใคร ?
9. คณะผู้ทำการปฏิวัติเรียกตนเองว่าอย่างไร ?
10. ผู้สำเร็จราชการรักษาพระนครในขณะเกิดการปฏิวัติคือใคร ?
11. การประชุมวางแผนเพื่อการปฏิวัติในต่างประเทศ เริ่มต้นมาตั้งแต่ปี พ.ศ.ใด ?
12. ผู้เรียบเรียงเรื่องการปฏิวัติ 24 มิถุนายน พ.ศ.2475 คือใคร ?
13. ฝ่ายที่รุกเข้ายึดที่ทำการไปรษณีย์กลางคือฝ่ายใด ?
14. กลุ่มผู้ก่อการแรกเริ่มส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาจากต่างประเทศ คือประเทศใด ?
15. แผนลวงเพื่อรวมกำลังพล กำหนดให้บรรยายในการปฏิบัติการโดยผู้ใด ?
16. การปฏิรูปประเทศให้เป็นชาติรัฐแบบยุโรป ตรงกับพระมหากษัตริย์ไทยพระนามใด ?
17. แผนลวงเพื่อรวมกำลังพลในวันกระทำการปฏิวัติ กำหนดให้รวมพลกันที่ใด ?
18. ในขณะเกิดการปฏิวัติ องค์พระประมุขของไทยประทับอยู่ที่ใด ?

19. ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ.2475
คือใคร ?
  20. พระราชวงศ์ที่ไม่ถูกจับกุมเพราะขึ้นรถไฟไปก่อนคือใคร ?
-

แบบทดสอบวัดความจำ
เรื่อง วัฒนธรรมโบราณที่บ้านเชียง

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 20 ข้อ ใช้เวลาทำ 13 นาที
2. คะแนนเต็ม 20 คะแนน ข้อสอบแต่ละข้อมีคะแนนสำหรับคำตอบถูกต้อง 1 คะแนน และคำตอบไม่ถูกต้อง 0 คะแนน
3. ข้อทดสอบเป็นแบบคำตอบสั้น ให้นักเรียนตอบคำถามในกระดาษคำตอบ โดยเขียนคำตอบเพียงข้อละ 1 คำตอบ เท่านั้น
4. ห้ามขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ และให้เก็บ แบบทดสอบพร้อมกระดาษคำตอบด้วย
5. กรณีคำตอบเป็นชื่อบุคคลที่มีบรรดาศักดิ์ นักเรียนจะเขียนคำตอบเพียงชื่อสั้น ๆ ก็ได้ เช่น
คำตอบ : พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
นักเรียนจะเขียนคำตอบทั้งหมดหรือเขียนคำตอบว่า "พระมงกุฎเกล้า ฯ"
ก็จะได้คะแนนเช่นเดียวกัน
6. ให้นักเรียนเขียน ชื่อเรื่อง ชื่อ-นามสกุล วิธีปฏิบัติ และขีดเครื่องหมาย ถูก (✓) ในวงเล็บที่ตรงกับเพศของนักเรียน ลงในกระดาษคำตอบ
7. รอหังคำสั่งให้ลงมือทำพร้อม ๆ กัน

แบบทดสอบวัดความจำ
เรื่อง วัฒนธรรมโบราณที่บ้านเชียง

1. ในการวาดลายบนหม้อลายเขียนสี คนโบราณที่บ้านเชียงใช้อุปกรณ์ชนิดใด ?
2. การเขียนลายบนหม้อปั้นดินเผา คนโบราณที่บ้านเชียงจะใช้สีผสมกับวัสดุชนิดใด ?
3. สัตว์ชนิดใดที่ปรากฏให้สันนิษฐานว่าคนโบราณที่บ้านเชียงได้เลี้ยงเป็นเพื่อนเล่น ?
4. เครื่องนุ่งห่มของคนโบราณที่บ้านเชียงยุคแรก ทำมาจากอะไร ?
5. วัฒนธรรมโบราณที่บ้านเชียง หมายถึงวัฒนธรรมที่ปรากฏอยู่ในจังหวัดใด ?
6. คนโบราณที่บ้านเชียงในยุคที่ 2 เป็นคนโบราณในยุคใด ?
7. ผู้เรียบเรียงเรื่องวัฒนธรรมโบราณที่บ้านเชียงคือใคร ?
8. กลุ่มบุคคลที่ค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับมนุษย์โบราณจากสิ่งของ เราเรียกกลุ่มบุคคลนั้นว่าอย่างไร ?
9. คนโบราณที่รู้หนังสือแล้วเป็นคนโบราณในสมัยใด ?
10. เครื่องประดับเนื้อสัมฤทธิ์ของสตรีโบราณที่บ้านเชียงคืออะไร ?
11. การที่ผิวหม้อลายเขียนสีเป็นสีนวล เนื่องจากคนโบราณที่บ้านเชียงใช้อะไรทาเอาไว้ ?
12. เครื่องนุ่งห่มของคนโบราณที่บ้านเชียงในยุคที่ 2 มีลักษณะอย่างไร ?
13. การเพาะปลูกที่แสดงความจริงใจก้าวหน้าของคนโบราณที่บ้านเชียง คือการปลูกพืชชนิดใด ?
14. ลูกปัดที่ใช้ทำเครื่องประดับของสตรีโบราณที่บ้านเชียงทำด้วยอะไร ?
15. หมู่บ้านบ้านเชียงในปัจจุบันตั้งอยู่ทางทิศใดของกรุงเทพมหานคร ?
16. คนโบราณที่บ้านเชียงที่เลี้ยงสัตว์เป็นเพื่อนเล่น เป็นคนโบราณในยุคใด ?
17. แม่พิมพ์สำหรับทำเครื่องมือเครื่องใช้เนื้อสัมฤทธิ์ทำมาจากอะไร ?

18. ศพของคนโบราณที่บ้านเชียงถูกฝังในท่าทางอย่างไร ?
  19. ดินเชื้อสำหรับปั้นหม้อ เป็นการผสมของดินเหนียวกับวัสดุชนิดใด ?
  20. เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำด้วยทองแดง ถ้าต้องการให้น้ำเนื้อแกร่งหนานกว่าผสมด้วยอะไร ?
-

กระดาษคำตอบ

เรื่อง.....

ชื่อ-นามสกุล.....วิธีปฏิบัติ.....

เพศของนักเรียน ( ) ชาย ( ) หญิง

ข้อ	คำตอบ
1.	.....
2.	.....
3.	.....
4.	.....
5.	.....
6.	.....
7.	.....
8.	.....
9.	.....
10.	.....
11.	.....
12.	.....
13.	.....
14.	.....
15.	.....
16.	.....
17.	.....
18.	.....
19.	.....
20.	.....